

Nr 39.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av vissa kronoegendomar m. m., givna Stockholms slott den 11 februari 1949.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—7:o hemställt.

GUSTAF.

G. E. Sträng.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 11 februari 1949.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler vissa ärenden angående försäljning av kronoegendomar m. m., vilka ärenden synts böra föranleda framställning till riksdagen, samt anför följande.

1:o.

Häringetorp 1^a i Kronobergs län.

I skrivelse den 21 januari 1949 har domänstyrelsen underställt Kungl. Maj:ts prövning frågan om dispositionen av kronoegendomen Häringetorp 1^a i Bergunda socken, Kronobergs län. Vid skrivelsen ha fogats, bland annat, ett vid saluvärdering av egendomen år 1948 av skogtaxatorn A. Hellström

upprättat instrument, intyg enligt jordförvärvslagen samt en av extra lantmätaren Erik Wahlberg vid laga skifte åren 1933—1937 upprättad karta.

Om fastighetens beskaffenhet m. m. uppgives i skrivelsen följande.

Fastigheten består av tre skiften, hemskifte, skogsskifte och madskifte, belägna omkring två kilometer från varandra. Hemskiftet och skogsskiftet äro belägna vid allmänna vägen Alvesta—Växjö. Avståndet från hemskiftet till Gemla järnvägsstation är omkring 2 kilometer samt till Växjö omkring 11 kilometer.

Arealen framgår av nedanstående sammanställning.

Ägoslag	Hemskifte	Skogsskifte	Madskifte	Summa
Tomt	1·00	—	—	1·00
Åker	8·00	1·95	—	9·95
Ängsmark	0·60	4·00	6·55	11·15
Skogsmark	11·15	46·50	—	57·65
Mossar o. d.	0·25	7·80	—	8·05
Summa fastmark	21·00	60·25	6·55	87·80
Vatten	4·00	0·10	0·55	4·65
Summa areal hektar	25·00	60·35	7·10	92·45

Åkerjorden utgöres å hem- och skogsskiftena av mullblandad moränjord och å madskiftet av dyjord på slamlera, allt av medelgod beskaffenhet. Av ängsmarken på madskiftet beräknas 5 hektar kunna uppodlas till åker, återstoden kan nyttjas såsom betesmark.

Å fastigheten finnas boningshus, stall (västra uthuslängan), ladugård (östra uthuslängan) samt en hölada. Boningshuset är i gott skick. Stallet och ladugården äro i mycket dåligt skick. Dessutom finnas vissa smärre arrendatorn tillhöriga ekonomibyggnader.

Skogsmarken är av medelgod beskaffenhet. Den ideala medelboniteten har beräknats till 4,9 kubikmeter. Virkesförrådet har uppskattats till 5 761 m³ sk eller 100 m³ sk per hektar.

Skogsjordbruket Häringetorp, omfattande inägojorden å hemskiftet samt hela madskiftet, är för tiden till den 14 mars 1964 utarrenderat till Helmer Carlsson mot ett årligt arrende av 600 kronor, vilket, sedan ny ladugård uppförts, skall höjas till 750 kronor. Carlsson har innehaft arrendet sedan år 1943. Före honom ha hans far och farfar arrenderat egendomen.

Å skogsskiftet äro två åkerområden, omfattande omkring 1 hektar, utarrenderade till Karl Ström för tiden till den 14 mars 1951 samt ett åkerområde, omfattande omkring 1 hektar utarrenderat till Axel Johansson för samma tid.

Fastigheten Häringetorp 1¹ har bildats vid år 1942 fastställt laga skifte. I samband härmed har fastigheten påförts vissa kostnader för väganläggningar inom skifteslaget. Av dessa kostnader, vilka för fastigheten uppgått till 3 925 kronor, återstå nu att erlägga 2 575 kronor.

Fastighetens taxeringsvärde utgör 29 200 kronor, varav 15 300 kronor egentligt jordbruksvärde, 3 700 kronor skogsmarksvärde och 10 200 kronor skogsvärde.

Fastighetens jordbruk har med hänsyn till byggnadernas beskaffenhet icke uppskattats till något värde. Skog och skogsmark ha uppskattats till ett värde av 58 300 kronor. Med hänsyn till fastigheten åvilande kostnader för vägbyggnad med mera har uppskattningsnämnden föreslagit ett saluvärde av 52 000 kronor.

Uppskattningsnämnden har tillstyrkt, att fastigheten skall säljas till Carlsson till sist angivet pris med tillträde den 14 mars 1949 samt på vissa närmare angivna villkor i övrigt.

Carlsson har förklarat sig villig inköpa fastigheten på föreslagna villkor.

Lantbruksnämnden har i yttrande den 9 september 1948 uttalat att, såsom ifrågasatts, en avstyckning av endast hemskiftet och madskiftet icke borde komma till stånd, då därigenom skogsmarken icke bleve tillräcklig. Det skogsskifte om 60,35 hektar, som skulle bibehållas i kronans ägo, finge ock anses vara otillräckligt för att bilda en självständig skogsfastighet.

Överlantmätaren har i yttrande den 28 september 1948 uttalat, att fastigheten i odelat skick kunde anses utgöra ett lämpligt familjejordbruk samt att en uppdelning av densamma på sådant sätt, att skogsskiftet behölles i kronans ägo, icke kunde medgivas enligt nu gällande jorddelningslag.

Vederbörande *jägmästare* och *överjägmästare* ha i yttranden den 14 resp. 15 januari 1949 tillstyrkt försäljningen.

Domänstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse den 21 januari 1949 förklarat sig icke hava något att erinra emot uppskattningsnämndens förslag samt för försäljningen föreslagit följande villkor och bestämmelser:

Fastigheten tillträdtes den 14 mars 1949 i då befintligt skick, därvid för skogsjordbruket Häringetorp gällande arrendeavtal skall upphöra att gälla och samtliga mellan Carlsson och kronan förefintliga, på arrendeavtalet grundade fordringsanspråk med undantag av till äventyrs oguldna arrendeavgälder och skatter skola anses vara reglerade i och genom försäljningen. I köpet ingå icke andra å fastigheten befintliga byggnader och anläggningar än sådana som tillhöra kronoegendomen. Köparen skall respektera arrendeavtal, enligt vilka dels å fastighetens skogsskifte befintliga åkerområden utarrenderats för tiden till den 14 mars 1951 till Karl Ström, Hettorp, Råppe, och Axel Johansson, Skönnarbo, Råppe, dels även jakträtten å fastigheten utarrenderats för tiden till den 30 juni 1949 till Erik Öhrn, Gemla. Innehavare av över fastigheten med vederbörligt tillstånd framdragen elektrisk ledning förbehålles rätt att ha ledningen kvarstående och nyttja densamma utan rätt för köparen till annan ersättning än av ledningens innehavare för skada till följd av reparation, förändring eller tillsyn av ledningen, även som för skada som förorsakas å kreatur. Köparen skall ensam svara för de å fastigheten belöpande kostnader för dels Härensås—Öja invallningsföretag, dels även anläggning av vägar, som föranletts av kronoegendomen berörande laga skifte. Köparen skall vidare svara för å fastigheten för tiden efter tillträdesdagen belöpande skatter och onera. I övrigt skola bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Departementschefen. Jag har icke något att erinra mot domänstyrelsens förslag och hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronoegendomen Häringetorp 1^a i Bergunda socken, Kronobergs län, må försäljas till egendomens arrendator, Helmer Carlsson för en köpeskilling av 52 000 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

2:o.

Röinge 2^o i Hallands län.

Kronoegendomen 9/20 mantal Röinge 2^o i Snöstorps socken, Hallands län, är utarrenderad till den 14 mars 1950. Årliga arrendeavgälden utgör 2 001 kronor.

Egendomen, som är belägen cirka 5 kilometer från Halmstad och cirka 3 kilometer från Snöstorps kyrka och skola, har en areal av 36,0045 hektar, varav 30,7345 hektar åker, 3,9030 hektar hagmark, 0,8320 hektar avrösningsjord och 0,5350 hektar impediment. Egendomen är synnerligen smal och långsträckt, vilket avsevärt försvårar brukningen. Åkern består norr om landsvägen Röinge—Halmstad av mycket torr, delvis svag sandmylla men söder om landsvägen av godartad sandmylla till mycket god sandmylla på lerattad botten. Åkerjorden är i god hävd. Hagmarken med enstaka träd- och buskbestånd användes som betesmark. Skog saknas. Över egendomen framgår en Sperlingsholms elektriska distributionsförening tillhörig kraftledning. Taxeringsvärdet utgör 56 400 kronor.

I skrivelse den 26 november 1948 har domänstyrelsen — med överlämnande av ärendet tillhörande handlingar, däribland en av förste lantmätaren C. O. Fröman år 1908 över egendomen upprättad karta med beskrivning — underställt Kungl. Maj:t frågan om försäljning av fastigheten.

Domänstyrelsen har i skrivelsen inledningsvis nämnt, att styrelsen med anledning av den förestående arrendeledigheten hade införskaffat upplysningar om egendomens disposition efter nämnda tid. I yttrande den 27 december 1947 hade domänintendenten i länet föreslagit, att egendomen skulle säljas. I detta förslag hade överjägmästaren i södra distriktet instämt. Styrelsen hade därefter uppdragit åt domänintendenten att föranstalta om uppskattningsförrättning för saluvärdering av egendomen. Sådan förrättning hade hållits den 20 september 1948.

Rörande vad som förekommit vid förrättningen och därefter uppgives i skrivelsen bland annat följande.

Uppskattningsnämnden har anfört huvudsakligen följande. Nämnden hade upptagit till behandling ansökan av Gottfriid Nilssons dödsbodelägare om arrende eller förvärv av mark från egendomen för utökning av sökandenas fastighet Röinge 2^o. Denna fastighet omfattar cirka 3,8 (rätteligen 3,08) hektar åker och cirka 2 hektar hagmark och är bebyggd med boningshus om fyra rum och kök med centralvärme, stall- och logglånga samt svinhus och brygg-hus. Husen äro brandförsäkrade för sammanlagt 35 000 kronor. Av nämndens besiktning av fastigheten har framgått, att den får anses som ett välbyggt och välskött s. k. stödjordbruk. I frågan om eventuell utökning av fastigheten hade yttranden till nämnden avgivits av överlantmätaren och lantbruksnämndens delegation för yttre rationalisering.

Överlantmätaren hade anfört, att fastigheten med hänsyn till ägoinneha-vet vore att betrakta såsom ett lämpligt stödjordbruk med tillräckliga byggnader för ändamålet. Därest en förstärkning av brukningsdelen skulle ske, erfordrades nya ekonomibyggnader samtidigt som ekonomibyggnaderna å

fastigheten Röinge 2^a komme att bliva onödigt stora. Den åkerareal, som skulle komma att avstyckas från Röinge 2^a, utgjorde dessutom den bästa åkerarealen, varför en stark försvagning av denna fastighet härigenom skulle uppstå.

Med anledning härav hade *delegationen* ansett, att fastigheten Röinge 2^a även i fortsättningen borde bestå såsom ett stödjordbruk och att någon avstyckning från fastigheten Röinge 2^a icke borde ifrågakomma.

För egen del biträdde uppskattningsnämnden överlantmätarens och lantbruksnämndens uppfattning, att avstyckning från egendomen icke borde ifrågakomma. Nämnden hade därför värderat egendomen i dess helhet och på det sätt, att egendomen förutsatts befinna sig i det skick, vari arrendatorn hade att avlämna densamma vid kontraktstidens slut, samt att endast kronans byggnader och anläggningar skulle ingå i försäljningen. Saluvärdet hade under dessa förutsättningar uppskattats till i avrundat tal 64 500 kronor, varav 750 kronor för trädbeståndet enligt särskild värdering av vederbörande jägmästare. Beträffande i värderingen ingående mosslotter om 0,832 hektar (ägofiguerna nr 35 och 36 å kartan), borde dessa ehuru av allmänningsnatur medfölja vid försäljningen med den rätt, som kronan kunde äga till desamma. Nämnden föresloge därför, att egendomen skulle säljas till arrendatorn för 64 500 kronor med tillträdesrätt den 14 mars 1950.

Å ett den 27 september 1948 dagtecknat instrument vid värdering av avrösningsjord och växande skog å kronoegendomen har vederbörande *jägmästare* meddelat huvudsakligen följande.

Äganderätten till mosslotterna kan enligt upplysningar av lantmåterikontoret icke klargöras utan en ganska ingående undersökning. Rätt till torvtäkt på lotterna föreligger dock under alla förhållanden. Rågångarna äro ej heller klara. Lantmåteriförrättning erfordras eventuellt för utstakning av desamma. På grund härav har skogsbeståndet i jägmästarens värderingsinstrument kunnat angivas endast approximativt. Då emellertid kostnaderna för nämnda undersökning och lantmåteriförrättning skulle kunna komma att överstiga skogens värde, föreslås, att mosslotterna få ingå i försäljningen med den rätt, som kronan kan äga till desamma.

Överjägmästaren har i yttrande den 12 oktober 1948 förklarat sig icke hava något att erinra mot försäljningsförslaget.

Arrendatorn har avgivit skriftlig förklaring, att han önskade förvärva egendomen för 64 500 kronor.

Jämväl *domänstyrelsen* har i sin förenämnda skrivelse den 26 november 1948 förklarat sig icke hava något att erinra mot den ifrågasatta försäljningen liksom ej heller mot det föreslagna saluvärdet. Försäljningen borde ske under huvudsakligen de villkor i övrigt, som funnes angivna i ett vid styrelsens skrivelse fogat förslag till köpekontrakt. Dessa villkor hade *Larsson* godkänt.

I remissutlåtande den 19 januari 1949 har *lantbruksstyrelsen*, med överlämnande av yttrande av lantbruksnämnden, tillstyrkt domänstyrelsens framställning.

Lantbruksnämnden har — under erinran om det förut återgivna yttrandet av nämndens delegation för yttre rationalisering — i frågan om förstärkning av fastigheten Röinge 2^a framhållit, att denna fastighet finge be-

traktas som lämpligt stödjordbruk med därför anpassad bebyggelse. Åkerarealen, 3,8 (3,08) hektar, kunde visserligen anses vara något för stor för ett stödjordbruk, men en del av denna areal lämpade sig bättre för betesändamål än som åker. Andra angränsande fastigheter vore att betrakta som fullt bärkraftiga brukningsenheter. Vid dessa förhållanden hade nämnden icke något att erinra mot en försäljning av fastigheten Röinge 2³ till nuvarande arrendatorn utan tillstyrkte bifall till domänstyrelsens hemställan.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift den 5 januari 1949 hava *Gottfrid Nilssons dödsbodelägare* anhållit att för förstärkning av Röinge 2⁴ vid försäljningen av Röinge 2³ erhålla viss del av den till sistnämnda fastighet hörande åkerjorden, eventuellt även viss del av hagmarken. I en vid ansökningen fogad promemoria har en av dödsbodelägarna, *Knut Nilsson* anfört, att Röinge 2⁴ brukats inom släkten sedan 60 år tillbaka. Från att tidigare hava varit torplägenhet under Röinge 2³ hade fastigheten förvärvats från kronan år 1912, dock med mindre areal än den haft som torplägenhet. Fastigheten födde 1 häst, 3 kor, 6 å 8 svin samt ett hundratal höns. Byggnaderna vore förstklassiga. Brukarna hade vid uppskattningsnämndens besök 1948 erhållit de bästa vitsord för välskött jordegendom och åbyggnader. Enligt nämndens förmenande skulle med nuvarande kostnader byggnaderna icke kunna uppföras under 30 000 å 35 000 kronor. Därest 8 å 10 hektar tillskottsjord kunde förvärfvas, bleve enligt sökandens mening Röinge 2⁴ ett synnerligen bärkraftigt jordbruk, vilket kunde giva god försörjning åt en familj. Skulle framställningen icke kunna bifallas anmälde Nilsson sig som köpare av Röinge 2³ till åsatt salupris.

I remissyttrande häröver den 21 januari 1949 har *domänstyrelsen* anfört följande.

Vid uppskattningsförrättning på egendomen den 20 september 1948 hade uppskattningsnämnden till behandling upptagit ansökan av förberörda sterbhusdelägare om arrende eller förvärv av mark från egendomen för utökning av dem tillhörig fastighet och fann sig därvid böra biträda av överlantmätaren och lantbruksnämnden i länet uttalad uppfattning, att avstyckning från egendomen icke borde ifrågakomma. Då frågan om nu ifrågavarande upplåtelse avstyrkts av såväl överlantmätaren som lantbruksnämnden samt uppskattningsnämnden biträtt detta avstyrkande, anser sig styrelsen ej böra tillstyrka bifall till nu föreliggande ansökning. Styrelsen får härvid även framhålla, att den av sökandena ägda fastigheten måste betraktas som stödjordbruk av lämplig omfattning.

I den ansökningen bilagda promemorian har *Knut Nilsson*, för den händelse avstyckning av en del av egendomen icke kunde bifallas, anmält sig som köpare till hela egendomen för det åsatta priset. Nuvarande arrendatorn av egendomen, *Eric G. Larsson*, har vid arrendeperiodens slut den 14 mars 1950 innehaft egendomen under endast tre år, men då han övertog densamma från sin företrädare, som skulle tillträda en släktgård, lämnades de bästa vitsord om Larsson. Nilsson har förut ej anmält sig som spekulant å arrende eller inköp av egendomen. Det kunde ifrågasättas om egendomen med hänsyn till den korta tid Larsson arrenderat egendomen borde utbudas till salu å auktion eller under hand, men anser styrelsen ej tillräckliga skäl härför föreligga. Styrelsen får alltså anhålla om bifall till sin hemstäl-

lan i skrivelsen den 26 november 1948 samt att nu förevarande ansökning icke må till någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd föranleda.

Departementschefen. En utökning av lägenheten Röinge 2^a med det öster därom belägna området av kronoegendomen Röinge 2^s torde icke vara tillräddlig, då egendomen därigenom skulle fränhändas sitt enda betesområde. Ett tillskott åter av kronoegendomens norr om lägenheten befintliga åkerareal torde, såsom överlantmätaren framhållit, verka till försvagning av kronoegendomen. Då därtill samstämmigt av myndigheterna uttalats att lägenheten med dess nuvarande areal är att betrakta som ett stödjordbruk av lämplig omfattning och bebyggelse, torde den av Gottfrid Nilssons dödsbodelägare gjorda ansökningen icke böra föranleda vidare åtgärd. Vad angår försäljningen av egendomen i dess helhet har jag icke annan erinran mot domänstyrelsens förslag än att — då Larsson innehåft arrendet å egendomen endast sedan den 14 mars 1947 och jämväl en av dödsbodelägarna uppträtt som spekulant å egendomen — denna bör försäljas till den högstbjudande för en köpeskilling icke understigande det åsatta saluvärdet 64 500 kronor samt på de villkor i övrigt, som Kungl. Maj:t kan föreskriva.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronoegendomen $\frac{9}{20}$ mantal Röinge 2^s i Snöstorps socken, Hallands län, må säljas till den högstbjudande för en köpeskilling icke understigande 64 500 kronor samt på de villkor i övrigt, som Kungl. Maj:t kan föreskriva.

3:o.

Kronoparken Kastellegården i Göteborgs och Bohus län.

Sedan fråga uppkommit om försäljning av bostadstomter inom ett för ändamålet lämpligt område av kronoparken Kastellegården i Ytterby socken, Göteborgs och Bohus län, har på domänstyrelsens föranstaltande uppskattningsförrättning å egendomen hållits år 1940. För ett område av egendomen beläget 1 kilometer från Ytterby järnvägsstation och 5 kilometer från Kungälv har länsstyrelsen i länet år 1938 fastställt avstyckningsplan. Inom området ha avstyckats 44 tomter, vilka betecknats Kastellegården 1¹⁴⁷—1¹⁹⁰.

Efter framställning av domänstyrelsen förordnade Kungl. Maj:t den 16 april 1943 och den 28 april 1944 om försäljning av tomterna 1¹⁶³—1¹⁷⁰ och 1¹⁷⁰—1¹⁹⁰. Samtliga dessa ha därefter sålts, med undantag av tomterna 1¹⁶⁴—1¹⁶⁸ och 1¹⁷³.

Den 16 mars 1948 uppdrog domänstyrelsen åt skogstaxatorn A. Hellström att med Ytterby kommun underhandla om försäljning till kommunen av sistnämnda sex ännu osålda tomter ävensom de till försäljning förut icke utbudna tomterna 1¹⁴⁷—1¹⁵⁵ och 1¹⁵⁷—1¹⁶².

Domänstyrelsen har därefter med skrivelse den 26 november 1948 under-

ställt frågan om försäljning av dessa tomter Kungl. Maj:ts prövning. Vid skrivelsen ha fogats bland annat ett av Hellström vid tomternas saluvärdering år 1948 upprättat instrument samt en kopia av en av t. f. distriktslantmätaren Y. Nylin år 1938 upprättad avstyckningskarta.

I skrivelse har inledningsvis framhållits, att tomterna 1¹⁷⁷ och 1¹⁷⁸ inginge i arrendet av den för tiden till den 14 mars 1954 upplåtna kronoegendomen Kastellegården nr 1 och därför icke borde säljas för närvarande. Tomten 1¹⁵⁰, som vore bebyggd med ett kronan tillhörigt boningshus med mera, vore avsedd att behållas i kronans ägo för att användas som skogsarbetarlägenhet.

I fråga om beskaffenheten av de till försäljning avsedda tomterna har därefter anförts.

De nu till försäljning ifrågasatta tomterna omfatta en areal av tillsammans 32 681 kvadratmeter. Tomterna äro obebyggda. De beröras ej av nyttjanderättsavtal. Vid prissättningen har för de sex tidigare till försäljning utbudna tomterna 1¹⁶⁴—1¹⁶⁸ och 1¹⁷³ bibehållits vid i november 1943 verkställd värdering åsatta priser, vilka priser fastställts av Kungl. Maj:t genom beslut den 28 april 1944. Övriga tomter, 1¹⁴⁷—1¹⁵⁵ och 1¹⁵⁷—1¹⁶², vilka icke förut varit utbudna till försäljning, ha saluvärderats efter samma grunder, som kommit till användning vid 1943 års värdering.

Saluvärdet har uppskattats till 44 644 kronor eller i medeltal 1 krona 37 öre per kvadratmeter. Hårtill komma av kronan förskotterade avstyckningskostnader samt kostnader för undersökning rörande anläggning av vatten- och avloppsledningar med mera, tillsammans 1 836 kronor. Saluvärdet utgör således i avrundat tal inalles 46 500 kronor.

Förrättningsmannen har tillstyrkt, att tomterna skulle försälas till Ytterby kommun till ett pris av 46 500 kronor samt på vissa närmare angivna villkor i övrigt.

Kommunen har förklarat sig villig inköpa tomterna till föreslaget pris.

Jägmästaren har i yttrande den 31 augusti 1948 tillstyrkt försäljningen.

Överjägmästaren i Västra distriktet har i yttrande den 3 september 1948 uttalat, att han ansåge priset vara lågt.

Bostadsstyrelsen har i yttrande den 15 november 1948 förklarat sig icke hava något att erinra mot försäljningspriset.

Domänstyrelsen har tillstyrkt förrättningsmannens förslag samt föreslagit att såsom villkor vid försäljningen skulle föreskrivas följande.

Fastigheterna tillträdas vid köpekontraktets underskrivande i då befintligt skick. Köpeskillingen skall erläggas kontant till domänstyrelsen vid tillträdet. Köparen har att ställa sig till efterrättelse de anvisningar och föreskrifter, som stamfastighetens ägare kan komma att utfärda i fråga om nyttjanderätten till de i en av länsstyrelsen den 31 maj 1938 godkänd avstyckningsplan upptagna öppna platserna. Köparen har att svara för samtliga kostnader, som kunna uppstå i samband med anläggning av avloppsledningar och andra sanitära anordningar samt å styckningsplanen upptagna vägar. Innehavare av över fastigheterna med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att ha ledningarna kvarstående och nyttja desamma utan rätt för köparen till annan ersättning än av ledningarnas innehavare för skada till följd av reparation, förändring

eller tillsyn av ledningarna. Köparen svarar för uppförande och underhåll av stängsel i gränserna mellan kronans mark och de försålda fastigheterna. Köparen har att svara för samtliga å fastigheterna på tiden efter tillträdesdagen belöpande skatter och onera. Köparen ensam betalar kostnaden för lagfart och övriga med köpet förenade utgifter. I övrigt skola bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Departementschefen. Jag biträder försäljningsförslaget och hemställer fördenskuil, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att av kronoparken Kastellegården i Ytterby socken, Göteborg och Bohus län, fastigheterna Kastellegården 1¹⁴⁷—1¹⁵⁵, 1¹⁵⁷—1¹⁶², 1¹⁶⁴—1¹⁶⁸ och 1¹⁷³ må försäljas till Ytterby kommun för en köpeskilling av tillhopa 46 500 kronor och på i hudevdsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

4:o.

Synnerål Anders Persgården 2¹ i Skaraborgs län.

I skrivelse den 14 januari 1949 har domänstyrelsen framlagt förslag till disposition av kronoegendomen f. d. sergeantbostället vid Kungl. Västgöta regemente $\frac{3}{4}$ mantal Synnerål Anders Persgården 2¹ i Saleby socken, Skaraborgs län.

Om den förberedande handläggningen av ärendet har i skrivelsen anförts följande.

Jämlikt ett den 14 mars 1930 av domänstyrelsen utfärdat kontrakt är egendomen för närvarande utarrenderad till Knut Bertil Larsson för tiden intill den 14 mars 1951 mot en arrendeavgift, som från den 14 mars 1947 utgår med 1 315 kronor.

Redan under 1943 gjorde dåvarande arrendatorn av egendomen, P. A. Larsson, framställning om tillstånd att inköpa egendomen och föranstaltade domänstyrelsen på grund härav efter hörande av lokalförvaltningen om saluvärdering av egendomen. Uppskattningsförrättning ägde rum den 18 augusti 1944, därvid egendomens saluvärde uppskattades till 54 000 kronor. Sedan försäljningsförslaget delgivits arrendatorn, meddelade emellertid denne, att han icke längre vore spekulant å egendomen, då han ansåge saluvärdet för högt uppskattat. Med anledning härav förföll frågan om egendomens försäljning under löpande arrendeperiod.

Efter emottagande av vissa i samband med egendomens förestående arrendeledighet den 14 mars 1951 från lokalförvaltningen införskaffade uppgifter förordnade domänstyrelsen den 11 juni 1948 om överarbetning av den tidigare hållna saluvärderingen för framläggandet av jämkat eller nytt förslag till egendomens försäljning till nuvarande arrendatorn av egendomen. På grund härav har ny saluvärdering av uppskattningsnämnden för rättats den 22 juli 1948.

Om egendomens beskaffenhet m. m. lämnas i skrivelsen följande uppgifter.

Egendomen, som är belägen cirka 17 kilometer från Lidköping och 10 kilometer från Kvänums järnvägsstation, innehåller i areal 42,841 hektar, därav 40,251 hektar tomt och åker, 0,766 hektar ängs- och betesmark samt 1,824 hektar impediment.

Åkerjorden består av lermylla å lerbotten av god beskaffenhet. Ängs- och betesmarken består av vägrenar och bäckstränder, som lämna ringa avkastning. Åbyggnaderna äro i stort sett i medelgott skick, manbyggnaden i behov av modernisering, ekonomibyggnaderna svagt uppförda och delvis knappa. Bostad för arbetspersonal saknas. Brandförsäkringsvärdet för kronans hus utgör 63 950 kronor. Egendomen är elektrifierad och tillhör anläggningen arrendatorn. En flygel till manbyggnaden å egendomen tillhör en släkting till arrendatorn. Egendomen är delaktig i »Rasagårdens dikningsföretag av år 1944» och har å egendomen belöpande kostnader för företags utförande, utöver beviljat statsbidrag 666 kronor 80 öre, kontant erlagts av domänstyrelsen. En telefonledning till Synnerålsby korsar egendomen. Den är taxerad till 46 800 kronor jordbruksvärde. Gården har brukats från far till son sedan år 1871, därvid den väl vårdats och förbättrats. Egendomen äger icke särskilt kulturhistoriskt intresse.

Uppskattningsnämnden har under förutsättning att egendomen tillträdes i befintligt skick, därvid ömsesidiga rättsanspråk kvittas och ersättning för förbättringsarbeten ej utgå till arrendatorn, saluvärderat egendomen till 58 000 kronor.

Arrendatorn har i yttrande över saluvärderingen hemställt om tillstånd att inköpa egendomen till ett pris, motsvarande det föreslagna saluvärdet.

Lantbruksnämnden i Skaraborgs län, som beretts tillfälle taga del av försäljningsförslaget, har i yttrande den 15 november 1948 framhållit, att egendomen vore ett typiskt slättbygdsjordbruk av mycket produktionskraftig typ och synnerligen väl lämpat för mekaniserad drift. Frånstyckning av mark från kronoegendomen för rationaliseringsändamål borde icke ske, då angränsande fastigheter utgjorde bärkraftiga enfamiljsjordbruk samt eventuell förstärkning av dylika jordbruk skulle medföra en icke önskvärd stympning av kronoegendomen. Från nämndens synpunkter vore till följd härav intet att erinra mot försäljning av kronoegendomen.

För egen del har *domänstyrelsen* i sin förenämnda skrivelse den 14 januari 1949 förklarar sig i likhet med uppskattningsnämnden anse arrendatorns framställning om tillstånd att förvärva egendomen böra tillmötesgå. Styrelsen hade icke något att erinra emot saluvärderingen. För försäljningen borde i övrigt gälla följande villkor och bestämmelser:

Egendomen försäljes i befintligt skick med tillträdesrätt omedelbart, då nu om egendomen träffade arrendekontraktet skall upphöra att gälla och därvid samtliga mellan kronan och arrendatorn förefintliga på arrendekontraktet grundade fordringsanspråk med undantag av till äventyrs oguldna arrendeavgälder och skatter skola i och genom försäljningen anses vara reglerade. Försäljningen omfattar icke andra å egendomen befintliga byggnader och anläggningar än sådana, som tillhöra kronan. Innehavare av över egendomen med vederbörligt tillstånd framdragen elektrisk ledning förbehålles rätt att bibehålla och nyttja ledningen utan rätt för köpare till annan ersättning än gottgörelse av ledningens innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller tillsyn av ledningen ävensom för skada som

förorsakas å kreatur. I övrigt skola bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Departementschefen. Jag tillstyrker försäljningsförslaget och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronoegendomen $\frac{3}{4}$ mantal Synnerål Anders Persgården 2ⁱ i Saleby socken av Skaraborgs län må försäljas till egendomens arrendator Knut Bertil Larsson för en köpeskilling av 58 000 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

5:o.

Lindhult nr 3 i Örebro län.

Den 29 juni 1928 förordnade Kungl. Maj:t med riksdagen (prop. nr 210), att kronoegendomen 1 mantal Lindhult nr 3, tidigare betecknad Linnehult nr 1 och 2, i Viby socken, Örebro län, vilken egendom vid nämnda tid var upplåten på arrende till den 14 mars 1929 mot en årlig avgäld av 675 kronor, skulle säljas i fyra, med litt. A, B, C och D betecknade lotter. Av dessa skulle de två förstnämnda upplåtas såsom egnahemslägenheter enligt då gällande grunder för upplåtelse av sådana lägenheter, lotten litt. C (huvudgården) säljas till den högstbjudande genom offentlig auktion samt lotten litt. D, bestående av ett större skogsmarksområde, för en köpeskilling av 18 000 kronor säljas till Grimstens häradsallmänning, vars skogsinnehav gränsade till kronoegendomen. I anslutning härtill uppdelades egendomen genom en den 7 november 1929 fastställd avstyckningsförrättning i fyra lotter, innehållande litt. A eller Lindhult 3^o 14,00 hektar, litt. B eller Lindhult 3^o 9,624 hektar, litt. C. (huvudgården) eller Lindhult 3ⁱ 78,154 hektar, samt litt. D eller Lindhult 3ⁱ 63,747 hektar.

Genom köpebrev den 30 april 1931 förvärvades lotten litt. D av nämnda häradsallmänning för den fastställda köpeskillingen, 18 000 kronor.

För försäljning av lotterna litt. A, B och C anställdes auktioner åren 1930, 1931 och 1935. Då antagbara anbud på lotterna icke avgåvos upplåt domänstyrelsen egendomen på fortsatt arrende till densamma innehavare alltsedan den 14 mars 1908, Gustav Johansson, till en början på ett år från den 14 mars 1936 mot en avgäld av 750 kronor och därefter på fem år eller till den 14 mars 1942 mot samma avgäld, dock delvis omräknad i naturapersedlar.

Den 16 augusti 1941 hölls under ordförandeskap av dåvarande domänintendenten i länet, Gunnar Pettersson, uppskattningsförrättning å egendomen i anledning av då förestående arrendeledighet. Under erinran om de fåfänga försök som anstälts för att få egendomen såld, förordade uppskattningsnämnden fortsatt upplåtelse av egendomen till arrendatorn. Såsom

skälig arrendeavgäld föreslog nämnden 680 kronor, därvid emellertid förut-sattes, att vatten skulle anskaffas genom diamantborrning, hydroforanlägg-ning inrättas med ledningar till ekonomihus och mangårdsbyggnad samt av-lopp anordnas från sist nämnda byggnad.

I avbidan på lösningen av frågan om egendomens disposition efter den 14 mars 1942 har egendomen varit upplåten till Johansson genom arrende-kontrakt på allenast ett år i sänder mot en årlig avgäld av 750 kronor.

Sedan nuvarande *domänintendenten* i länet, B. Skjöldebrand, av domän-styrelsen anmodats inkomma med förslag till lämplig användning av egen-domen, har denne i skrivelse den 20 maj 1946 anfört i huvudsak följande.

Lindhult är en anmärkningsvärt svag jordbruksgård. Åbyggnaderna äro ytterst gammalmodiga och knapphändiga, särskilt i fråga om bostäderna. Den vid 1941 års arrendeuppskattning föreslagna arrendeavgiften, 680 kro-nor, kan synas låg, men egendomen torde vid förnyad utarrendering icke kunna giva högre arrende, ens om bostadsbeståndet moderniseras och komp-letteras. Annan ändring av arrendeuppskattningen kan icke förordas än att byggnadsbeståndet genom kronans försorg och utan större arrendeförhöj-ning, möjligen 5 % å sanitära anläggningen, förbättras för rätt avsevärda belopp. Klart är, att de kostnader, som böra och måste nedläggas å egen-domen icke bli räntabla, men måste det ändock ske, om icke det trasiga jordbruket skall bli ett öde torp. Sålunda anser jag kraftigt böra till-styrka, att mangårdsbyggnaden varmbonas och moderniseras med vatten-ledning, avlopp och centraluppvärmning, att en arbetarbostad nyuppföres, att gården förses med djupbrunn och vattenledningar till djurstallar och bostäder samt att vagnslider med magasinsbotten uppföres. Då det är tvi-velaktigt om till Lindhult kan anskaffas arrendator, ens om ovannämnda förbättringar bliva utförda, torde vara lämpligast att egendomen försäl-jes. Arrendator Johansson har förklarat, att han under inga förhållanden önskar fortsätta med arrendet. Johansson har verkat på gården i närmare fyrtio år, allt sedan sitt trettionde levnadsår.

I yttrande den 27 december 1946 uttalade vederbörande *jägmästare*, att det med hänsyn till jordens karga beskaffenhet icke längre torde vara lö-nande att driva jordbruket. Han funne sig därför böra tillstyrka, att jord-bruket skulle nedläggas och att inägorna inplanterades med skog, varvid å lämpliga platser ädla lövträd borde komma till användning.

I utlåtande den 23 januari 1947 anförde sammanfattningsvis *överjägmäs-taren* — efter att ha berört skilda men dock icke ekonomiskt tillrädliga möjligheter att disponera egendomen — att man, då någon ny arrendator knappast torde kunna anskaffas, i vart fall icke utan att lägga ner större kostnader å byggnaderna, och då belägenheten ej svarade mot nutida krav, eventuellt måste räkna med utvägen att helt lägga ner jordbruket. Detta vore emellertid motbjudande med tanke på bland annat det stora arbete, som förfädren och icke minst den nuvarande arrendatorn lagt ned på upp-odlingen och skötseln av det omfattande gamla kronobostället.

Efter det därefter domänintendenten för domänstyrelsen anmält, att han hos länets jordbrukskommission hemställt om uttalande, huru kommis-sionen skulle ställa sig till en eventuell nedläggning av jordbruket och

åkerens planterande med skog, meddelade *domänintendenten* i skrivelse den 11 februari 1947 bland annat följande.

Den 7 februari 1947 företog jordbrukskommissionen inspektion av egendomen. Kommissionens ordförande, landstingsmannen Axel Jansson, Hällefors, meddelade att han för sin del icke kunde finna motiven för ett nedläggande av jordbruket nog starka. Arrendator Johansson har underställt ett förlängningskontrakt, men har förklarat, att han icke längre ville bli kvar vid arrendet. Att få annan person som arrendator under endast ett år torde icke vara möjligt.

Därest man icke skall handla mot jordbrukskommissionens inställning i frågan, torde det icke kunna undvikas, att åtminstone ny mangårdsbyggnad uppföres och att gårdens vattenförsörjning ordnas genom djupbrunn med pump och hydrofor och ledningar till såväl nya bostaden som ladugård och stall. Ekonomibygnaderna torde därefter kunna användas under en 10-års arrendeperiod. Utlovas detta i nytt kontrakt, torde kunna anskaffas en arrendator till gården, vilken torde kunna betala en arrendeavgift av 1 200—1 500 kronor per år.

Av ett utdrag ur jordbrukskommissionens protokoll den 13 mars 1947 framgår bland annat, att jordbrukskommissionen ansett, att det borde tagas under omprövning att ombilda gården till en så kallad betesgård. Kulturbeten borde i så fall anordnas å härför lämpliga skiften.

På uppdrag av domänstyrelsen har jägmästaren den 29 mars 1947 avgivit förslag till skogsplantering av inägorna. Enligt förslaget skulle all åkerjord nyttjas för börd av ädla lövträd. Det vore emellertid icke otänkbart med olika kulturkombinationer av såväl löv- som barrträd.

I skrivelse till domänstyrelsen den 15 september 1947 har *ordföranden i styrelsen för Grimstens häradsallmänning*, godsägaren L. Erik Ahlin, Skävid, Vretstorp, under erinran om att allmänningen tidigare förvärvat en del av egendomen, meddelat, att allmänningen vore spekulant på återstoden å densamma. I anledning härav har på styrelsens föranstaltande å egendomen avhållits ny *uppskattningsförrättning den 5 november 1947*. Av det vid förrättningen förda protokollet med tillhörande skogsvärderingshandlingar ävensom en av distriktslantmätaren B. Sandström år 1929 över egendomen upprättad karta framgår bland annat följande.

Av sammanlagda arealen av de fastigheter, varav egendomen numera består (Lindhult 3¹, 3², 3³), 101,778 hektar, utgöres 25,97 hektar av åker, 4,16 hektar av äng och 58,90 hektar av produktiv skogsmark.

Åkerjorden består av svag sandjord och sandmylla på en höjd över havet av cirka 150 meter i ren skogsbygd med grunt matjordslager i branta sluttningar. Den är mycket besvärad av berg- och backsyra. Skogsmarken har en ideal bonitet av 3,68 kubikmeter. Det totala virkesförrådet uppgår till 5 983 kubikmeter.

Av åbyggnaderna tillhör körhuset vid logen och elektriska anläggningen arrendatorn.

Egendomen har del i Grimstens häradsallmänning. Utdelningen därifrån har under senare år uppgått till i medeltal 537 kronor per år. Lantbrukarnas Elektriska A/B, Hallsberg, har elektrisk högspänningsledning framdragen över egendomens skogsmark och inägor.

Taxeringsvärdet utgör 19 900 kronor å jordbruksdelen och 37 200 kronor å egendomen i övrigt.

Under framhållande av att ett behållande av jordbruksdriften vid egendomen skulle förutsätta uppförandet av ny manbyggnad för cirka 35 000 kronor, ordnande av vattenförsörjningen för cirka 8 000 kronor och nybyggnad av vagnslider med magasinbotten för cirka 9 000 kronor har *uppskattningsnämnden* förklarat sig icke kunna åsätta åkern och ången högre pris än respektive 700 och 300 kronor per hektar eller i avrundat tal 19 425 kronor. Då skogsmarken och skogen representerade ett värde av 72 000 kronor och utdelningen från allmanningen 13 425 kronor, har uppskattningsnämnden funnit det totala saluvärdet å egendomen böra fastställas till 104 850 kronor.

Nämnden har vidare uttalat att, därest egendomen icke bleve såld, densamma i fortsättningen icke borde utarrenderas såsom jordbruk med skyldighet för kronan att komplettera byggnadsbeståndet med mera. I stället borde enligt uppskattningsnämndens åsikt bostäderna hyras ut som sommarnöjen i befintligt skick och åkerjorden läggas igen. Mot nämndens uttalande rörande jordbrukets igenläggning har en av uppskattningsmännen, godsägaren O. Hedengren, Lanna bruk, reserverat sig under åberopande av sitt ledamotskap i länets jordbrukskommission.

I en till domänstyrelsen den 14 januari 1948 inkommen skrift har jämväl lantbrukaren *Oskar Sörman*, Sandsjötorp, Bjuftjärn, meddelat sig vara spekulant på egendomen under framhållande bland annat att han nu visserligen vore över 50 år gammal men att han kunde påräkna hjälp med gårdens skötsel av vuxna söner.

I skrivelse den 30 januari 1948 till Kungl. Maj:t har därefter *domänstyrelsen* anfört.

Det med arrendator Johansson senast träffade arrendekontraktet utlöper den 14 mars 1948.

Vid den auktion, som hölls på egendomen år 1930, avgavs enda anbudet på lotten litt. C (huvudgården) av Johansson. Då Johanssons anbud, 25 000 kronor, avsevärt understeg lottens saluvärde, 40 310 kronor, förkastades emellertid anbudet av Kungl. Maj:t den 11 oktober samma år.

År 1936 besiktigades egendomen av Statens jordnämnd, som emellertid icke fann den lämplig för uppdelning till arrendeegnahem. Några år senare eller år 1940 inledde domänstyrelsen skriftväxling med socialstyrelsen i anledning av att fråga uppkommit om disposition av egendomen för skyddshemsändamål. Påföljande år lämnade ock riksdagen medgivande till uppförande av ett skyddshem på egendomen, varjämte riksdagen ställde erforderliga medel till förfogande. Av särskild orsak kom någon bygghemskap emellertid icke till stånd vid Lindhult. De anslagna medlen kommo i stället på inrådan av socialstyrelsen till användning vid utbyggnad av ett redan befintligt skolhem (prop. nr 281/1943).

Sedan frågan om anordnande av skyddshem vid egendomen sålunda förfallit, har på domänstyrelsens föranstaltande utredning verkstälts av domänintendenten om och i vad mån egendomen kunde lämpa sig för annat socialt ändamål. Domänintendenten har sålunda efterhört, huruvida länsfängelset i Örebro vore intresserat av att nyttja egendomen såsom underanstalt. Domänintendenten har vidare tillfrågat Föreningen för sinnesslöa barns vård huruvida egendomen lämpade sig för dess verksamhet. Såväl fångvårdsstyrelsen som sistnämnda förening ha emellertid uttalat, att de ej funnit egendomen lämplig för ifrågasatt ändamål.

I skrivelse till allmäningsstyrelsen den 22 januari 1948 har domänstyrelsen lämnat allmäningsstyrelsen upplysning om det saluvärde, som upp-

skattningsnämnden åsatt egendomen, 104 850 kronor, ävensom meddelat allmänningsstyrelsen de villkor i övrigt, varunder försäljning av egendomen ansetts böra komma till stånd. Så snart svar ingått kommer domänstyrelsen att föreslå de närmare villkor och bestämmelser, varmed egendomsöverlåtelsen bör förbindas.

Lantbrukare Sörman i Sandsjötorp har av domänstyrelsen underrättats om de förhandlingar, som enligt vad ovan angivits föras mellan verket och allmänningsstyrelsen.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 20 februari 1948 återkallade *domänstyrelsen* dock sitt i skrivelsen den 30 januari 1948 framlagda försäljningsförslag. Såsom motivering för återkallandet uppgavs att allmanningen förklarat sig icke vilja förvärva egendomen till det ifrågasatta priset.

Efter det härefter chefen för domänstyrelsen den 10 juni 1948 avlagt besök å egendomen, har *domänstyrelsen* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 oktober 1948 anfört att jordbruket å egendomen, såsom styrelsens skrivelse den 30 januari 1948 gäve vid handen, vore av svag beskaffenhet. Vidare erfordrades byggnadsarbeten för en kostnad av över 50 000 kronor. Den nuvarande arrendatorn hade förklarat sig icke reflektera å förvärv av egendomen. Egendomens utmarker angränsade ej annan kronoskog. Någon särskild anledning för staten att behålla egendomen funnes icke. Fastigheten gränsade till Grimstens häradsallmanning, som redan förvärvat cirka 64 hektar av egendomen. Då allmanningen hade sammanhängande skogsmarker intill kronoegendomen, borde en sammanläggning av denna med allmanningens marker vara lämplig med hänsyn till rationell drift och ägnad att främja ett uthålligt skogsbruk. På grund av sagda omständigheter hade underhandlingarna med allmänningsstyrelsen återupptagits. Allmänningsstyrelsen hade därefter ingivit köpeanbud å 85 000 kronor. Vid beräkningen av detta värde hade hänsyn tagits till jordens svaga beskaffenhet och till de dryga kostnader, som erfordrades för byggnadernas iståndsättning. Med hänsyn till förhållandena ansåge sig styrelsen böra förordna en försäljning av egendomen för angivna pris till allmanningen.

Beträffande försäljningsvillkoren har i skrivelsen anförts.

Såsom villkor vid försäljningen torde böra föreskrivas, att egendomen överlåtes i befintligt skick med tillträdesrätt den 14 mars 1949, att försäljningen icke omfattar andra på egendomen befintliga byggnader och anläggningar än sådana, vilka tillhöra egendomen, dock att, därest kronan nödgas av egendomens arrendator inlösa en vid egendomen utförd elektrisk anläggning, densamma skall ingå i försäljningen utan skyldighet för allmanningen att gottgöra kronan för vad kronan kan få komma att utge i lösen, att innehavare av över egendomen med vederbörligt tillstånd framdragen elektrisk ledning förbehålles rätt att behålla och nyttja ledningen utan rätt för köparen till annan ersättning än gottgörelse av ledningens innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller tillsyn av ledningen ävensom för skada, vilken förorsakas å kreatur, samt att i övrigt bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945, nr 262, angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

I ärendet har lantbruksstyrelsen avgivit utlåtande den 8 december 1948 samt därvid överlämnat yttrande av *lantbruksnämnden i Örebro län* av in-

nehåll att nämnden tillstyrkte egendomens försäljning i enlighet med domänstyrelsens förslag. För egen del har *lantbruksstyrelsen* anfört.

Med hänsyn till storlek och ägosammansättning skulle ifrågavarande fastighet, om hänsyn toges endast till arealerna, utgöra en bärkraftig brukningsenhet. En stor del av åkerjorden är emellertid av sämre beskaffenhet och splittrad i mindre områden, varjämte fastigheten är avsidet belägen och försedd med dåliga byggnader. På grund härav synes det icke sannolikt att någon enskild jordbrukare skulle vilja inköpa fastigheten för att fortsätta att nyttja den såsom självständig brukningsenhet. *Lantbruksstyrelsen* finner det ej ur allmän synpunkt angeläget att bibehålla fastigheten som självständigt jordbruk. Den kan icke heller lämpligen användas för komplettering av jordbruk i trakten.

Grimstens häradsallmanning har enligt under hand lämnad uppgift för avsikt att bygga nytt boningshus och att rusta upp ekonomibyggnaderna för att å fastigheten placera en arrendator, som skulle erhålla arbete med körslor å allmanningen. Avsikten är att bibehålla jordbruket å de bästa och närmast tomtplatsen belägna åkrarna, medan den svaga och avsidet belägna åkerjorden igenlägges till skog. Allmanningen har även för avsikt att fridlysa ett område om cirka 2 hektar skogsmark med bestånd av lind och andra lövträd och med undervegetation av örter av delvis sällsynt art.

Med hänsyn till fastighetens belägenhet i förhållande till häradsallmanningen och till det tänkta användningssättet synes förvärvet medföra ett ändamålsenligt utnyttjande av fastigheten och bliva till nytta för jordbruket i orten, varför *lantbruksstyrelsen* får tillstyrka försäljningen.

Departementschefen. Såsom framgår av den föregående redogörelsen har frågan om den framtida dispositionen av ifrågavarande tre lotter av kronoegendomen Lindhult nr 3 varit föremål för ingående överväganden. Den i ärendet förebragta utredningen synes giva vid handen, att fastigheterna med hänsyn bland annat till jordbrukets beskaffenhet och byggnadsbeståndets undermålighet icke lämpligen böra utarrenderas i fortsättningen. Någon användning för kronans räkning eller för socialt ändamål av fastigheterna synes ej kunna komma i fråga. Då vidare de två tidigare till upplåtelse som egnahemslägenheter utbudna fastigheterna ej funnit köpare och huvudfastigheten ej heller lämpar sig för uppdelning till egnahem samt jord för komplettering av angränsande jordbruk ej erfordras, vill jag tillstyrka, att fastigheterna i enlighet med domänstyrelsens förslag försäljas till Grimstens häradsallmanning, som tidigare förvärvat cirka 64 hektar av kronoegendomen i fråga. Då allmanningen har sammanhängande skogsmarker intill försäljningsfastigheterna torde, såsom domänstyrelsen framhåller, en sammanläggning av dessa med allmanningens marker befördra rationell drift och i övrigt vara ägnad att främja ett uthålligt skogsbruk. Fastigheterna hava visserligen saluvärderats till sammanlagt 104 850 kronor. Med hänsyn till föreliggande förhållanden, särskilt åkerjordens svaga beskaffenhet och de stora kostnaderna för komplettering av byggnadsbeståndet, torde befogad erinran dock icke kunna göras mot den erbjudna köpeskillingen, 85 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronan tillhöriga fastigheterna Lindhult 3¹, 3² och 3³ i Viby socken, Örebro län, om sammanlagt 101,778 hektar må försäljas till Grimstens häradsallmänning för en köpeskilling av 85 000 kronor och på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

6:o.

Kronoparken Västerfärnebo i Västmanlands län.

I syfte att ernå bättre arrondering av vissa kronan samt Wirso aktiebolag tillhöriga markområden inom Västerfärnebo socken, Västmanlands län, har mellan domänstyrelsen, å kronans vägnar, samt bolaget upprättats ett den 15 oktober respektive den 13 november 1948 dagtecknat bytesavtal. Domänstyrelsen har därefter med skrivelse den 26 november 1948 underställt ärendet Kungl. Maj:ts prövning. Vid skrivelsen ha fogats åtskilliga handlingar i ärendet, däribland ett vid uppskattningen och värderingen av bytesområdena upprättat instrument. Avalet har ingåtts under förutsättning av dels Kungl. Maj:ts och riksdagen godkännande, dels vederbörligt tillstånd för bolaget att förvärva det område, som skulle tillfalla bolaget genom bytet.

Bytesområdena, vilka finnas närmare angivna å bytesavtalet vidfogade kartor, äro belägna mellan Västerfärnebo kyrka och Virso järnvägsstation, omkring 5 kilometer nordost om sagda station.

Genom bytesavtalet överlåter kronan av kronoparken Västerfärnebo ett å kartorna med grön ytfärg och röda tvärstreck utmärkt område, betecknat med A och utgörande del av fastigheten Norrål 3⁴. På detta område (kronans bytesområde) finnes uppförd en arbetarbarack. Bolaget överlåter till kronan de å kartorna med skär ytfärg och gröna tvärstreck utmärkta områdena B, C, D, E och E¹. Området B utgör alla ägora till fastigheten Svarvarbo 1⁵ och områdena C, D, E och E¹ utgöra delar av fastigheten Norrål 5¹. Till bolagets bytesområde hör ett å området beläget torp, Norra Gärdsjötorp.

Rörande bytesområdena uppger i domänstyrelsens skrivelse bland annat följande.

Arealer, virkesförråd och värden ha uppskattats till:

Bytesområde	Åker ha	Tomt och betesmark ha	Skogsmark ha	Imp. ha	Vatten ha	S:a areal ha	Virkesförråd		Värde kronor
							S:a m ³ sk	m ³ sk/ha	
Kronans	—	—	71·15	32·00	13·00	116·15	13 205 ¹	185	145 000
Bolagets	2·35	1·05	110·30	60·35	—	174·05	13 301 ²	121	145 000

Skogsmarken utgöres beträffande kronans bytesområde av godartad, relativt plan moränmark. I fråga om bolagets bytesområde utgöres skogsmarken till vissa delar av liknande moränmark, medan andra delar bestå av

¹ Härtill kommer virkesförråd å impediment 283 m³sk.

² , , , , , 541 , .

starkt bergbundna och svaga moränmarker. Den ideala medelboniteten har för bolagets bytesområde i sin helhet uppskattats till 4,11 m³sk, medan motsvarande bonitet för kronans bytesområde beräknats till 4,93 m³sk.

Ståndskogen är i fråga om kronans bytesområde samt även å vissa delar av bolagets bytesområde av god typ, frisk och av god kvalitet och äro bestånden välslutna. Å andra delar av bolagets bytesområden äro dock bestånden mera ojämna samt luckiga och i de bergbundna delarna är även skogen av mera kortvuxen och kvistig typ. Praktiskt taget samtliga bestånd å kronans bytesområde ha en ålder av 60—80 år medan skogens fördelning på åldersklasser å bolagets bytesområden är mera jämn med något överskott av medelålders skog. Kubikmassan per hektar är på grund av det anförda högre på kronans än på bolagets bytesområden.

Då värdena av bytesområdena uppskattats vara lika stora, skall enligt bytesavtalet någon mellanavgift icke erläggas av någondera parten. Bytesavtalet innehåller i övrigt följande bestämmelser:

I bolagets bytesområde ingår å området E¹ vid uppskattning i september månad 1948 befintlig rotstående stämplad skog. Parterna förbinda sig att intill tillträdesdagen icke avverka skog på de områden, som ingå i bytet.

Kronan äger att utan annan ersättning till bolaget än deltagande i kostnaderna för det framtida underhållet, vilket deltagande skall fastställas genom förrättning enligt lagen om enskilda vägar den 3 september 1939, begagna å bolagets mark utanför bytesområdet befintliga och å generalstabskartan med blå färg angivna vägar.

Bolaget äger rätt att utan ersättning till kronan i samråd med jägmästaren i Västerås revir anordna en basväg från Gårdsjön till vägen Lugnet—Gårdsjötorp och att anordna upplagsplatser längs denna väg.

Kronan skall gottgöra bolaget för vad kronan kontant eller in natura uppburit eller kan komma att uppbära i form av arrende eller annan avgäld för till kronans bytesområde hörande mark för tid från och med tillträdesdagen, liksom ock vara berättigad till motsvarande ersättning av bolaget, avseende tiden före samma dag.

Genom bytesavtalet sker ej rubbning i de särskilda rättigheter å bytesområdena, vilka kunna tillkomma andra. Parterna inträda från och med tillträdesdagen i varandras ställe gentemot innehavarna av sådana rättigheter. Parterna vederligt förefinnas inga andra sådana rättigheter än de, som äro grundade på arrendeavtal.

Parterna skola å ömse sidor svara för alla å respektive bytesområden intill tillträdesdagen belöpande utskylder och besvär. Från och med tillträdesdagen belöpande utskylder och besvär skola gäldas för kronans bytesområde av bolaget och för bolagets bytesområde av kronan.

Kostnaderna för lagfart skola bestridas av parterna var för sig. Samtliga avstyckningskostnader och övriga med bytet förenade utgifter skola lika fördelas mellan parterna.

Områdena tillträdas den 1 juli 1949 och avlämnas i då befintligt skick.

Parterna förbinda sig å ömse sidor att lämna de i bytet ingående fastigheterna fria från alla gravationer med undantag beträffande bolagets bytesområde för in-teckning i Norrål 5¹, meddelad den 30 januari 1946, nr 124, till säkerhet för kraftledningsservitut.

Revirförvaltaren har i yttrande den 25 oktober 1948 förklarat, att han ansåge bytet vara till fördel för kronan och därför tillstyrkte detsamma. I yttrandet har vidare anförts bland annat följande.

Kronoparken har sina förbindelser mot nordöst och Västerfärnebo, varåt befintlig utfartsväg från Långbergsäng på skiftets mitt leder. Vederbörande kronojägare är stationerad i Salbohed i Västerfärnebo socken. Genom det föreslagna markbytet utbytes den ur förvaltnings- och drivningssynpunkt sämst belägna delen av kronoparken mot i dessa hänseenden i huvudsak avsevärt bättre belägna områden.

Mot en produktiv skogsmarksareal av 71,15 har med en uppskattad ideal medelbonitet av 4,93 m³ (beräknad produktionsförmåga 351 m³) erhåller kronan en produktiv skogsmarksareal av 110,30 har med en uppskattad ideal medelbonitet av 4,11 m³ (beräknad produktionsförmåga 453 m³).

Med hänsyn till behovet av arbetskraft på kronoparken är det önskvärt att erhålla ytterligare en fast skogsarbetare. För närvarande finnes endast ett hästtorp. Genom bytet skulle kronoparken tillföras huggarstället Norra Gärstorp, vilket skulle disponeras till hyreslägenhet för en huggare.

Även *överjägmästaren* har i yttrande den 26 oktober 1948 tillstyrkt bytet under framhållande av att detsamma ur arronderingssynpunkt vore förmånligt för såväl kronan som bolaget. Det hade alltid förelegat svårigheter för reviret att anskaffa arbetskraft för området A, enär arbetskraften för revirets del vore stationerad åt Västerfärnebohället. Genom bytet tillförsäkrades vidare kronan rätt att begagna de skogsbilvägar, som bolaget byggt på egen mark. Därigenom skulle revirets virkestransporter underlättas och förbilligas.

Överlantmätaren har i utlåtande den 22 oktober 1948 förklarat, att ur lantmåteriteknisk synpunkt hinder icke föreläge för genomförande av bytet enligt förslaget.

Jämväl *domänstyrelsen* har i sin förenämnda skrivelse den 26 november 1948 tillstyrkt det föreslagna bytet. Styrelsen har vidare hemställt att proposition i ärendet måtte avlåtas till riksdagen samt att Kungl. Maj:t, därest propositionen bifölles, måtte dels uppdraga åt styrelsen att ombesörja de för bytesavtalets fullgörande erforderliga åtgärderna, dels ock förordna, att de områden, som genom bytet komme att tillfalla kronan, skulle omhändertagas av skogsförvaltningen för att förvaltas enligt de grunder, som gälla för förvaltning av kronoparker.

Departementschefen. På de skäl, som anförts i ärendet, tillstyrker jag det ifrågasatta bytet. Därest riksdagen lämnar medgivande till detta, torde det ankomma på bolaget att hos Kungl. Maj:t ansöka om tillstånd att förvärva det område, som genom bytet tillfaller bolaget.

Jag hemställer nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ett utbyte av markområden mellan kronan och Wirsbo aktiebolag må äga rum i den omfattning och på de villkor, som finnas angivna i förenämnda den 15 oktober och den 13 november 1948 dagtecknade bytesavtal.

7:0

Gammelbyn 6² i Västerbottens län.

Inom Burträskss municipalsamhälle i Burträskss socken, Västerbottens län, äger kronan det s. k. jägmästarbostället Fredriksberg, utgörande ett fri-liggande skifte (G II) av förra löjtnantsbostället ¹³/₃₂ mantal Gammelby nr 6 (Gammelbyn 6²). Å nämnda skifte finnes ett bostadshus med flera byggnader, vilket jämte visst område av bostället är såsom tjänstebostad upplåtet till jägmästaren i Burträskss revir.

I skrivelse till domänstyrelsen den 26 januari 1943 anhöll jägmästaren i nämnda revir, Georg Nordfors, att få förvärva visst område av bostället. Som stöd härför anförde Nordfors, att han hade för avsikt att vid bifall till ansökningen uppföra ett bostadshus å området för att efter inträdet i pensionsåldern den 1 februari 1950, vid vilken tidpunkt han innehaft lägenheten under en tid av omkring 22 år, fortfarande kvarbo å platsen. Med hänsyn till att det område, som Nordfors önskade förvärva, avsatts till park enligt en av Kungl. Maj:ten den 15 september 1939 fastställd stadsplan för Burträskss municipalsamhälle, föranledde ansökningen icke annan åtgärd än att domänstyrelsen förklarade sig villig att, om Nordfors så önskade, vidtaga åtgärder för försäljning till honom av lämpligt område av för bebyggelse avsedd kvartersmark. Någon försäljning har emellertid icke kommit till stånd.

Sedan Burträskss kommun förklarat sig önska förvärva den till bostället hörande obebyggda tomtmarken, uppdrog domänstyrelsen den 15 november 1946 åt skogstaxatorn A. Hellström att verkställa saluvärdering av bostället med undantag av den tomtmark, som förutsåges kunna för framtiden bliva behöflig för domänverkets och dess personals räkning. Enligt ett vid saluvärdering år 1947 upprättat instrument föreslog Hellström — i samråd med domänstyrelsen och efter underhandlingar med representanter för kommunen och samhället samt Nordfors, vilken tillika är kommunalfullmäktig och municipalnämndens ordförande — att det område, varå jägmästarboställets bostadshus vore beläget, skulle behållas i kronans ägo samt att bostället i övrigt skulle uppdelas i tre lotter för försäljning till Burträskss kommun, Burträskss municipalsamhälle och jägmästaren Nordfors. Med hänsyn till att anläggandet av gator och avloppsledningar inom området vore avsett att ombesörjas av municipalsamhället ansågs det lämpligast, att samhället och ej kommunen skulle förvärva den mark, som vore avsedd att exploateras för enskild bebyggelse. Kommunen önskade dock förvärva visst område i syfte att använda detta som tomt för en blivande kommunal mellanskola.

I skrivelse den 30 december 1948 har domänstyrelsen underställt Kungl. Maj:ts prövning frågan om försäljning av vissa områden av fastigheten Gammelbyn 6² och därvid anfört bland annat följande.

Sedan ett för Jörns, Nordsjö, Malå och Burträskss revir nyinrättat centralkontor förlagts till Skellefteå stad, är styrelsen av den uppfattningen, att

Skellefteå är lämpligaste bostadsorten för jägmästaren i Burträsk's revir. Ombyte av bostadsort bör dock ej ske förrän i samband med Nordfors avgång ur tjänst. Vid sådant förhållande finner styrelsen anledning icke föreligga att i kronans ägo behålla tjänstebostaden i Burträsk. Styrelsen har därför den 23 februari 1948 uppdragit åt Hellström att verkställa saluvärdering för försäljning jämväl av jägmästarebostaden med tillhörande tomt och att i samband därmed dels undersöka möjligheten att avstycka nämnda tomt med sådan omfattning, att denna lämpligen kunde försälgas till enskild person, dels även föreslå de jämkningar i det förut avgivna förslaget, vilka kunde finnas påkallade.

Med överlämnande av ärendet tillhörande handlingar, varibland dels två av Hellström vid saluvärdering åren 1947 och 1948 upprättade instrument jämte samma år gjorda utdrag av 1932 års stadsplanekarta för Burträsk's municipalsamhälle, varå de till försäljning ifrågasatta områdena utmärkts, dels ock ett exemplar av nämnda stadsplanekarta, får domänstyrelsen i ärendet vidare anföra följande.

Bostället är beläget utmed allmänna vägen Burträsk—Skellefteå omkring 800 meter sydväst om Burträsk's kyrka. Det har ett naturskönt läge vid sjön Burträsket.

Arealen omfattar 8,3720 hektar, varav omkring 0,41 hektar tomt och trädgård, 4,55 hektar åker, 0,71 hektar äng och 2,7020 hektar skogsmark.

Den till tjänstebostad upplåtna lägenheten, som å det handlingarna i ärendet bifogade exemplaret av stadsplanekartan markerats med violett kantfärg, omfattar 2,33 hektar. Området kring och närmast tjänstebostaden utgöres av park med för Norrland delvis ovanliga trädslag, trädgård med damm samt stenlagda gårdar med mera. Å området finnas boningshus, ekonomibyggnad, garage och isbod, vilka tillhöra kronan.

Bostadshuset är uppfört år 1820 av timmer å granitsockel i två våningar med yttertak av plåt. Grundförhållandena äro dåliga. Byggnaden moderniserades år 1929, varvid omkring $\frac{1}{4}$ av bottenplanet utgrävdes till källare, varjämte ledningar för vatten, avlopp och värme installerades. Nedre botten är inredd till tre rum, kök, expeditjonslokal, tambur och en mindre jungfrukammare. I andra våningen finnas tre rum, badrum, hall och garderober. Bostadshuset saknar vind, vedbod, tvättstuga med mera. Det är kallt och i stort sett i dåligt skick. Till uppvärmning vintertid åtgår cirka 70 kubikmeter ved. För att sätta byggnaden i stånd erfordras en genomgripande reparation, som beräknas kosta omkring 55 000 kronor. Ekonomibyggnaden är uppförd av timmer och resvirke under tak av plåt samt inredd till ladugård för tre kor och stall för två hästar jämte biutrymmen. Byggnaden är i dåligt skick. Garaget är uppfört av bräder. Det är i medelgott skick. Isboden är värdelös.

Övriga delen av bostället, omfattande omkring 6,04 hektar, varav 3,69 hektar åker, 0,58 hektar äng och 1,77 hektar skogsmark, har varit utarrenderad till hemmansägaren Hugo Rönnblom för tiden till den 14 mars 1954 mot ett årligt arrende av 254 kronor. Med anledning av den ifrågasatta försäljningen har överenskommelse träffats med Rönnblom om kontraktets upphörande den 14 mars 1949. Denna del av bostället är obebyggd fränsett fyra kronan tillhöriga lador av bräder.

Å bostället finnes icke skog av nämnvärt värde. Bostället beröres av ett sjösänkingsföretag, benämmt Burträskets vattenreglering. Domänstyrelsen har i framställning till Norrbygdens vattendomstol den 5 april 1945 anmält anspråk på ersättning för skada och intrång, som genom företaget förorsakas bostället. Vattendomstolen har ännu icke meddelat dom i skade-

ståndsfrågan. Boställets sammanlagda taxeringsvärde utgör 41 800 kronor, varav byggnadsvärde 32 000 kronor.

Beträffande försäljningsvillkoren har i skrivelsen anförts följande.

Enligt det av Hellström år 1948 uppgjorda försäljningsförslaget har bostället uppdelats i fyra lotter, vilka å den av Hellström nämnda år upprättade kartan betecknats A, B, C och D.

Lotten A.

Arealen omfattar 1,43 hektar, som enligt stadsplanen avsatts till park. Härav utgöras 1,174 hektar av skogsmark och 0,256 hektar av mark, som enligt föreslagen ändring av stadsplanen avses till gatumark. Området är obebyggt frånsett en lada. Saluvärdet har uppskattats till 9 000 kronor, varav markvärde (1,174 hektar å 7 500 kronor =) 8 800 kronor och värde av ladan 200 kronor.

Förrättningsmannen har föreslagit, att lotten försäljes till Burträsk's kommun, som önskar förvärva området för att använda detta som tomt för en kommunal mellanskola.

Länsarkitekten har meddelat, att han anser hinder icke möta mot en stadsplaneändring, som innebär att området tages i anspråk för angivet ändamål.

Lotten B.

Lotten omfattar 1,18 hektar tomt, park och trädgård. Den motsvarar det kvarter, som enligt stadsplanen fastställts för jägmästarens tjänstebostad, med undantag av ett mindre område, lotten D, som ansetts böra behållas i kronans ägo. Å lotten B finnas bostadshus, ekonomibyggnad och isbod. Saluvärdet har uppskattats till 27 800 kronor, varav markvärde (1,18 hektar å 10 000 kronor =) 11 800 kronor och 16 000 kronor värde av å lotten befintliga byggnader (bostadshuset 14 000 kronor och ekonomibyggnaden 2 000 kronor).

I yttrande den 28 juni 1948 — vari länsarkitekten enligt uttalande den 30 i samma månad instämt — har förrättningsmannen för tomtmätning inom Burträsk's municipalsamhälle, distriktslantmätaren M. Forss anför att, därest en minskning av tjänstebostadens kvartersmark enligt stadsplanen måste verkställas för möjliggörande av lägenhetens försäljning till enskild person, borde fränskiljande av tomter från kvarteret ske med försiktighet och pietet. Ur ren naturskyddssynpunkt och av estetiska skäl borde den vackra gården med park och anläggningar bevaras. Nordfors hade här under den långa tid han innehåft lägenheten själv nedlagt icke obetydliga belopp och många års arbete, som icke borde ödeläggas. Enda möjligheten att uppdelat kvarteret vore att i dettas sydvästra del avskilja ett tomtområde, motsvarande lotten D. Förrättningsmannen har föreslagit, att lotten försäljes till jägmästaren Georg Nordfors. I försäljningen vore avsett att ingå förenämnt garage, vilket är beläget på den del av kvarteret, som avskilts till lotten D.

Lotten C.

Arealen omfattar 5,532 hektar, varav 3,107 hektar kvartersmark, 0,775 hektar gatumark och 1,650 hektar parkområde. Av kvartersmarken utgöres omkring 0,52 hektar av utmed sjön Burträsket belägen skogs- och ängsmark, som ej får bebyggas. Området är obebyggt frånsett tre lador. Saluvärdet har uppskattats till 33 195 kronor, varav markvärde 32 595 kronor och värde av ladorna 600 kronor. Av markvärdet belöper (0,52 hektar å 5 000 kronor =) 2 600 kronor å bältet utmed Burträsket, (2 587 hektar å 10 000 kronor =)

25 870 kronor å övrig kvartersmark och (1,65 hektar å 2 500 kronor =) 4 125 kronor å parkområdet.

Förrättningsmannen har föreslagit, att lotten försäljes till Burträskes municipalsamhälle. För den händelse i lotten ingående parkmark ej skulle åsättas särskilt värde, borde parkområdet undantagas från försäljningen och i stället kostnadsfritt upplåtas till municipalsamhället samt köpeskillingen nedsättas till i avrundat tal 29 000 kronor.

Lotten D.

Nämnda lott, som omfattar 0,23 hektar kvartersmark, är avsedd att behållas i kronans ägo för att framdeles användas som tomt till tjänstebostad åt kronojägare eller annat domänverkets ändamål.

Burträskes kommun, jägmästaren Nordfors och Burträskes municipalsamhälle ha meddelat, att de äro villiga inköpa respektive lotterna A, B och C till av förrättningsmannen föreslagna priser. Municipalsamhället har samtidigt förklarat, att samhället hellre önskade köpa det i lotten C ingående parkområdet än att detta skulle undantagas från försäljningen och avgiftsfritt upplåtas till samhället med nyttjanderätt.

Överlantmätaren har i yttrande den 12 oktober 1948 meddelat, att hinder icke syntes möta mot avstyckning av de till försäljning föreslagna lotterna.

Överjägmästaren har i yttrande den 1 november 1948 tillstyrkt försäljningarna under framhållande dock att det lotten B åsatta priset syntes honom lågt.

Bostadsstyrelsen har enligt yttrande den 22 november 1948 icke haft något att erinra mot föreslagen försäljning av lotterna A och B till angivna priser. Beträffande lotten C har bostadsstyrelsen — under åberopande av bland annat att för municipalsamhället funnes fastställd stadsplan och med hänvisning till innehållet i 70 § byggnadslagen — uttalat, att i lotten ingående parkmark borde överlåtas med äganderätt samt icke åsättas något värde. Mot prissättningen å övrig i lotten C ingående mark har bostadsstyrelsen icke framställt någon erinran.

För egen del har *domänstyrelsen* i sin förenämnda skrivelse den 30 december 1948 tillstyrkt, att lotterna A, B och C skulle säljas till de priser och på i huvudsak de villkor i övrigt, som förrättningsmannen föreslagit. Dock borde i lotten C ingående parkområde överlåtas med äganderätt. Vidare borde priset å sistnämnda lott reduceras med 4 195 kronor till 29 000 kronor med hänsyn till att i detta fall ersättning för parkområdet icke syntes böra beräknas.

Vid försäljningarna bör enligt styrelsen i övrigt iakttagas

beträffande en var av samtliga lotter, att lotten tillträdes den 14 mars 1949 i då befintligt skick, att köpeskillingen erlægges till domänstyrelsen kontant vid tillträdet, att i köpet icke ingå andra å lotten befintliga byggnader och anläggningar än sådana, som tillhöra kronan, att köparen är skyldig att dels omedelbart efter köpets avslutande på egen bekostnad ombesörja, att lotten avstyckas från Gammelbyn 6², dels ock tåla de ändringar i lottens areal, gränser och eljest, vilka kunna komma att bestämmas vid avstyckningen, att köparen betalar samtliga å lotten på tiden från och med tillträdesdagen belöpande skatter och onera, att köparen ensam vid-

kännes kostnaden för lagfart och övriga med köpet förenade utgifter och att i övrigt bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

beträffande vardera av lotterna B och C att den ersättning, som av Norrbygdens vattendomstol kan bliva utdömd på grund av kronans hos vattendomstolen i skrivelse den 5 april 1945 gjorda framställning om ersättning för oförutsedd skada genom sjösänkningsföretaget Burträskets vattenreglering, skall uppbäras av kronan och att kronan i gengäld härför skall svara för det försålda områdets andel i de kostnader som sjösänkningsföretaget kan komma att vidkännas på grund av utav vattendomstolen ännu icke utdömda ersättningar för oförutsedd skada, som föranletts av företaget, samt

beträffande lotten B att i köpet ingår ett å lotten D befintligt garage, vilket köparen äger under sin återstående livstid hava kvarstående å dess nuvarande plats, dock ej för längre tid än intill dess lotten D tages i anspråk för bebyggelse eller av kronan försäljes, att köparen icke äger rätt att erhålla ersättning för av köparen eventuellt gjorda förbättringar å den lägenhet, som köparen innehåft såsom tjänstebostad, och att innehavare av över lotten framdragen elektrisk ledning förbehålles rätt att hava ledningen kvarstående och nyttja densamma utan rätt för köparen till annan ersättning än av ledningens innehavare för skada till följd av reparation, förändring eller tillsyn av ledningen.

Departementschefen. Med biträdande av försäljningsförslaget sådant det samma av domänstyrelsen förordats hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att av skiftet G II under fastigheten Gammelbyn 6² i Burträskes socken, Västerbottens län, förenämnda med A, B och C betecknade lotter, vilka finnas angivna å ett av skogstaxatorn A. Hellström år 1948 verkställt utdrag av stadsplane-kartan för Burträskes municipalsamhälle, skola försäljas lotten A om cirka 1,43 hektar till Burträskes kommun för en köpeskilling av 9 000 kronor, lotten B om cirka 1,18 hektar till jägmästaren Georg Nordfors för en köpeskilling av 27 800 kronor och lotten C om cirka 5,532 hektar till Burträskes municipalsamhälle för en köpeskilling av 29 000 kronor; ävensom att vid försäljningarna i huvudsak skola gälla de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:0—7:0 hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Maj:t Konungen samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Hanns Otto Düselius.